

Wachtlijst: inschrijvings- en toewijzingsregels

Nationale Ombudsman: “Ongelijke gevallen dienen ongelijk te worden behandeld.”¹

De Algemene Wet Gelijke Behandeling (AWGB):

De AWGB ziet op de gelijke behandeling van personen ongeacht hun godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid of burgerlijke staat.

Artikel 2 lid 1 AWGB stelt echter:

‘Het in deze wet neergelegde verbod van onderscheid geldt niet ten aanzien van indirect onderscheid indien dat onderscheid objectief gerechtvaardigd wordt door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.’

BZK: Beleidskader gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid

‘Het gelijkheidsbeginsel houdt in dat woonwagenbewoners niet nadeliger mogen worden behandeld vanwege het feit dat zij woonwagenbewoner zijn. Het (materiële) gelijkheidsbeginsel houdt in dat ongelijke gevallen ongelijk behandeld moeten worden naarmate van hun verschil. Bij woonwagenbewoning gaat het om ongelijke gevallen, omdat deze woonvorm voor woonwagenbewoners een wezenlijk onderdeel is van hun cultuur en identiteit. Daarom kan hun woonbehoefte niet gelijk gesteld worden aan bewoners van reguliere woningen. De bijzondere beschermingspositie van woonwagenbewoners vloeit dus ook voort uit het gelijkheidsbeginsel.’

a. Inschrijvingscriteria

1. Afstammingsbeginsel

Bij inschrijving wordt getoetst of de inschrijvende persoon een ‘woonwagenbewoner’ is. Dit gebeurt door het vaststellen of het adres van de inschrijver zelf, diens ouders en grootouders gelegen is/was op een woonwagenlocatie. Zo ja, dan kan de standplaatszoekende worden aangemerkt als een standplaatszoekende conform het afstammingsbeginsel. Een woonwagenbewoner is immers iemand die van generatie op generatie op een woonwagenstandplaats woont en de woonwagencultuur intensief heeft beleefd. Een kind wiens ouders niet, maar de grootouders wel op een woonwagenlocatie wonen dan wel hebben gewoond², wordt vaak ook gezien als woonwagenbewoner. Niet ‘woonwagenbewoner’ zijnde personen kunnen zich wel inschrijven, maar komen bij toewijzing pas als laatsten aan de beurt. (*toewijzingscriteria en voorrangregeling*).

2. Kosten van inschrijving en verlenging

Aan de inschrijving zijn kosten verbonden. Ook de jaarlijkse verlenging van de inschrijving is niet kosteloos. Hiermee wordt voorkomen dat mensen zich inschrijven zonder daadwerkelijke dringende behoefte. De hoogte van inschrijving en verlenging van de inschrijving wordt jaarlijks bepaald.

Rangordebepaling toewijzing standplaats op een BESTAANDE woonwagenlocatie

Bij de toewijzing van een standplaats op een bestaande woonwagenlocatie dient men ingeschreven te zijn als standplaatszoekende en geldt de navolgende volgorde:

1. Kinderen of kleinkinderen, ingeschreven als standplaatszoekende, die nog onafgebroken op de betreffende woonwagenlocatie bij hun (groot)ouders inwonen. Deze kinderen of kleinkinderen moeten volgens de Basisregistratie personen (BRP) nog op de betreffende woonwagenlocatie inwonend zijn bij hun eerste- of tweedegraads familie;

Let op:

Een terugkerend kind van elders (bijvoorbeeld na een scheiding) dient minimaal drie jaar al weer inwonend te zijn bij de ouders.

¹ Rapport Nationale Ombudsman: ‘Woonwagenbewoner zoekt standplaats’ d.d. 17-04-2017

² Let wel: zij dienen ook aantoonbaar in de 2^e helft van de 20^e eeuw op een woonwagenlocatie te hebben gewoond.

2. De standplaatszoekende die bij een derde op dezelfde woonwagenlocatie verblijft, woont en ingeschreven staat, omdat hij/zij noodgedwongen niet meer bij de ouders of grootouders inwoont;
én
kinderen van de woonwagenlocatie die wegens het gebrek aan vrije standplaatsen noodgedwongen in een reguliere woning zijn gaan wonen;
én
kinderen van de woonwagenlocatie die wegens hun studie tijdelijk elders wonen.
3. Indien de eerste twee voornoemde voorwaarden geen kandidaat opleveren, geldt dat alsdan de ingeschrevene met een eerstegraads familieverband met een van de overige bewoners in aanmerking komt, vervolgens degene met een tweedegraads familieverband en daarna andere familieleden;
4. Indien de onder lid 1 tot en met 3 voornoemde voorwaarden geen kandidaat opleveren, komt de eerstvolgende op de wachtlijst ingeschrevene persoon in aanmerking die:
 - a. van oorsprong woonwagenebewoner is (en derhalve aan het afstammingsbeginsel voldoet);
 - b. aantoonbaar eerder in de gemeente Harderwijk op een woonwagenlocatie heeft gewoond.
5. Indien de onder lid 1 tot en met 4 voornoemde voorwaarden geen kandidaat opleveren, komt de eerstvolgende op de wachtlijst ingeschrevene persoon in aanmerking die:
 - a. van oorsprong woonwagenebewoner is (en derhalve aan het afstammingsbeginsel voldoet).
6. Overige standplaatszoekenden conform het afstammingsbeginsel;
7. Overige standplaatszoekenden, welke niet voldoen aan afstammingsbeginsel;
8. Voor lid 1 tot en met 7 geldt dat bij gelijke kandidaten, dat de degene met de hoogste leeftijd voorrang heeft.

Let op: Zodra er een standplaats vrij komt onder de reeds bewoonde standplaatsen op een nieuwe locatie, dan worden de toewijzingsregels van een bestaande woonwagenlocatie toegepast.

b. Rangordebepaling toewijzing standplaats op een NIEUWE woonwagenlocatie

Bij de toewijzing van een standplaats op een nieuwe woonwagenlocatie geldt de wachtlijst op basis van inschrijving en puntentoekenning. Degene met het hoogste aantal punten gaat voor. Vervolgens wordt gekeken naar de leeftijd.

c. Eenmalige puntentoekenning bij inschrijving

De woonsituatie van de ingeschrevene 3 jaar voorafgaand aan inschrijving, geldt hierbij als ijkpunt.

	DE WOONSITUATIE 3 JAAR VOORAFGAAND AAN DE INSCHRIJVING, GELDT ALS IJKPUNT VOOR DE EENMALIGE PUNTENTOEKENNING		Punten aantal
A	Bijzondere situaties volgens HVWC	Eenmalig bij eerste inschrijving	120
B	Inschrijver is nog onafgebroken inwonend bij zijn ouders op een standplaats op een woonwagenlocatie in Harderwijk	Eenmalig bij eerste inschrijving	100
C	inschrijver die bij een derde op een woonwagenlocatie verblijft, woont en ingeschreven staat, omdat hij/zij noodgedwongen niet meer bij de ouders of grootouders kan wonen <u>of</u> woont in een reguliere woning in Harderwijk, maar is geboren en getogen op een woonwagenlocatie. Door gebrek aan standplaatsen is hij/zij noodgedwongen naar een reguliere woning verhuist (dit geldt ook in geval van studie elders).	Eenmalig bij eerste inschrijving	80
D	Inschrijver woont in een reguliere woning in Harderwijk, maar is geboren en getogen op een woonwagenlocatie. Door verhuizing ouders	Eenmalig bij eerste inschrijving	70

	noodgedwongen wonend in een woning (= inwonend kind)		
F	Inschrijver woont onafgebroken op een standplaats in Harderwijk (= niet zijnde inwonend kind, maar hoofdbewoner)	Eenmalig bij eerste inschrijving	60
G	Inschrijver woont in een reguliere woning in Harderwijk (= spijtoptant)	Eenmalig bij eerste inschrijving	30
I	Inschrijver woont onafgebroken op een standplaats buiten Harderwijk, maar in de Regio Noord-Veluwe*	Eenmalig bij eerste inschrijving.	15
J	Inschrijver woont in een reguliere woning buiten Harderwijk, maar in de Regio Noord-Veluwe*	Eenmalig bij eerste inschrijving	10
K	Inschrijver woont buiten de Regio Noord-Veluwe*	Eenmalig bij eerste inschrijving	1
L	Inschrijver voldoet NIET aan het afstammingsbeginsel	Eenmalig bij eerste inschrijving	1
M	Inschrijvers die WEL voldoen aan het afstammingsbeginsel	Maandelijks	1
N	Inschrijvers die NIET voldoen aan het afstammingsbeginsel	Jaarlijks	1

*Regio Noord-Veluwe (RNV) is het samenwerkingsverband van de gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten

Let op:

- De punten zijn niet overdraagbaar.
- Uitzondering: indien de inschrijver overlijdt, dan kunnen de opgebouwde punten worden overgeheveld op een eventueel aanwezige geregistreerde partner van deze inschrijver. Deze geregistreerde partner dient overigens wel te voldoen aan het afstammingsbeginsel.

Het aantal behaalde punten wordt als volgt samengesteld:

‘Eenmalige punten’ + ‘aantal punten op basis van inschrijfduur’ = totaal aantal behaalde punten

Voorbeeld A:

Persoon X woont nog bij haar ouders in. Eenmalige punten = 100. Zij staat drie jaar ingeschreven op de wachtlijst = 36 punten. Totaal aantal behaalde punten = 100 + 36 = 136 punten.

Voorbeeld B:

Persoon Y is noodgedwongen verhuist van de woonwagenlocatie naar een reguliere woning, omdat er geen standplaats op de locatie beschikbaar kwam. Eenmalige punten = 80. Hij staat vijf jaar ingeschreven op de wachtlijst = 60 punten. Totaal aantal behaalde punten = 80 + 60 = 140 punten.

Voorbeeld C:

Persoon Z is vrijwillig verhuisd naar een reguliere woning. Nu heeft hij echter spijt en wil dolgraag terug naar een woonwagenlocatie. Eenmalige punten = 30. Hij staat elf jaar ingeschreven op de wachtlijst = 132 punten. Totaal aantal behaalde punten = 30 + 132 = 162 punten.

Er mogen voorrangregels gesteld worden ten aanzien van woonwagenbewoners die afkomstig zijn van de woonwagenlocatie of de gemeente waar de standplaats beschikbaar komt, zolang hierdoor geen verdringing van overige woningzoekenden ontstaat.

LET OP – Juridisch advies BZK

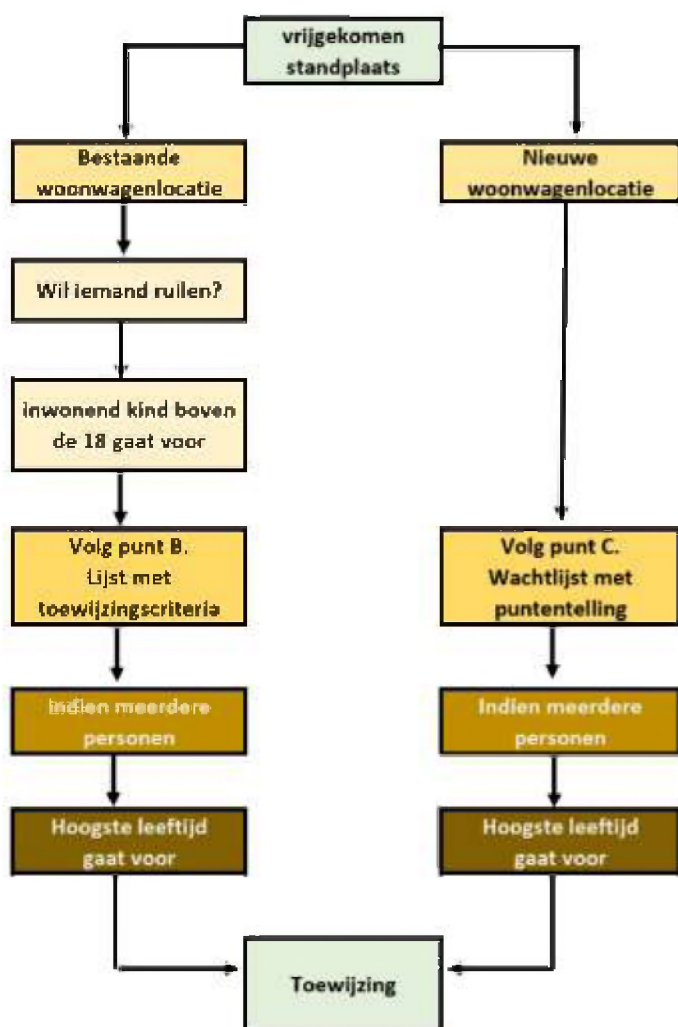
Elke woonwagenstandplaatszoekende moet zich in kunnen schrijven. Vervolgens kan voorrang worden verleend aan die standplaatszoekende die via het afstammingsbeginsel aan kan tonen dat hij of zij van origine woonwagenbewoner is. Iemand zonder het ‘woonwagen-afstammingsbeginsel’ krijgt bij inschrijving 1 punt en bouwt per jaar 1 punt op.

Dus ook mensen zonder aantoonbare connectie met het woonwagenvoetpad kunnen reageren op vrijkomende standplaatsen. Daarbij geldt dat aan deze doelgroep pas een standplaats wordt toegewezen als mensen die tot de woonwagendoelgroep behoren geen interesse hebben. In de praktijk is het de vraag in hoeverre deze situatie zich veel zal voordoen. De vraag naar standplaats onder woonwagengebruikers is doorgaans groot, terwijl reguliere woningzoekenden voornamelijk op zoek zijn naar een stenen woning.

Toch bestaat de kans dat incidenteel een niet-woonwagengebruiker een standplaats krijgt aangeboden. In dat geval is het goed om als corporatie eerst een intakegesprek met een potentiële huurder te hebben; past hij of zij op deze woonplek? Daarnaast kan nagedacht worden om in zo'n situatie een tijdelijk huurcontract (van bijvoorbeeld 1 of 2 jaar af te geven) aan een niet-woonwagengebruiker. Na deze periode kan gezien worden of er inmiddels wel behoefte is aan een standplaats onder de doelgroep woonwagengebruikers.

Op die manier kan voorkomen worden dat een standplaats voor langere tijd leeg blijft, terwijl er wel (onder meerdere doelgroepen) behoefte naar woonruimte is.

d. Schema toewijzing



LET OP:

Als een reeds bewoonde standplaats op de nieuwe locatie vrijkomt, dan gelden de toewijzingsregels voor een 'bestaande' woonwagenlocatie.

e. Uitzondering bij overlijden beide ouders / huurder

Indien de huurder en zijn geregistreerde partner (*huwelijk, samenlevingscontract via de notaris*) of medehuurder beiden zijn overleden en er is nog sprake van inwonend kind(eren) boven de 18 jaar, dan zal het huurcontract worden overgeschreven op het oudste nog inwonende kind. De huur zal echter opnieuw worden berekend conform de puntentelling en de daaraan gekoppelde huur conform de berekening van de Huurcommissie.

f. Hardheidsclausule

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd, in gevallen waarin toepassing van deze toewijzingsregels naar hun oordeel tot een bijzondere hardheid leidt, ten gunste van de standplaatszoekende af te wijken van deze regels. De casus wordt aangedragen door de HVWC. Het college kan in overleg met de corporaties besluiten om af te wijken van deze toewijzingsregels, mits:

- Er een schriftelijk verzoek voorhanden is waarin beroep wordt gedaan op de hardheidsclausule;
- De afwijking van de toewijzingsregels schriftelijk en deugdelijk gemotiveerd is;
- De afwijking vooraf ter raadgevend advisering is voorgelegd aan de Vereniging HVWC³;
- De afwijking naar algemene maatstaven van redelijkheid en billijkheid is beoordeeld, er een gedegen belangenafweging heeft plaatsgevonden en het in de gegeven omstandigheden acceptabel is om de hardheidsclausule toe te passen.

g. Ruilen standplaats

Indien een standplaats vrijkomt hebben de bewoners van de locatie de mogelijkheid om intern van standplaats te ruilen met de vrijkomende standplaats, mits er daardoor op dezelfde locatie een verhuurbare standplaats vrijkomt. De alsdan vrijkomende standplaats wordt vervolgens aangeboden aan de eerstvolgende op de wachtlijst, als in deze toewijzingsregels is vastgesteld.

De voorwaarden voor ruil zijn:

- Bij het vrijkomen van een standplaats lichten partijen (corporatie en bewoners) elkaar tijdig in;
- De bewoners van de betreffende woonwagenlocatie hebben veertien dagen de tijd om een ruilverzoek in te dienen;
- Er mag maximaal één ruilverzoek worden ingediend;
- Bij meerdere ruilverzoeken bepalen de bewoners onderling via loting welke ruilverzoek geldig is;
- De na ruil vrijkomende standplaats dient te voldoen aan de eisen van de verhuurder (leeg en schoon opgeleverd, vrij van illegale opstallen, geen achterstallige huur)
- De kosten die gepaard gaan met deze ruil zijn voor de voor 'ruiler', evenals de kosten voor het gereed maken voor de verhuur van de achter te laten standplaats;

h. Systeem van 'passend toewijzen'

Corporaties kiezen ervoor om het systeem van 'passend toewijzen', conform het beleid voor sociale huurwoningen, standaard toe te passen bij toewijzing van standplaatsen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de sociaaleconomische achterstand die woonwagenbewoners van oudsher hebben (gehad), in het verleden een uitgangspunt was voor specifiek beleid voor woonwagenbewoners. Het onderzoek van de Nationale ombudsman geeft aanleiding te geloven dat die achterstand niet meer voor alle woonwagenbewoners geldt. Het automatisme om een beleid voor sociale huurwoningen onverkort over te hevelen naar standplaatsenbeleid, is in zoverre niet meer te rechtvaardigen. Het leidt ertoe dat woonwagenbewoners met hogere inkomens principieel worden uitgesloten van de mogelijkheid om volgens hun cultuur te leven.

i. Raadgevend advies

De verhuurder stelt bij het vrijkomen van een standplaats de Vereniging HVWC in de gelegenheid om binnen veertien dagen een schriftelijk raadgevend advies te verstrekken. De verhuurder is niet gehouden om het advies te volgen.

j. Wonen en zorg: 'gereserveerde mantelzorg'

Onder mantelzorg wordt verstaan de hulp die niet beroepsmatig wordt verstrekt aan bejaarden, zieken en andere hulpbehoevenden, zoals inwonende ouders, lichamelijk of verstandelijk gehandicapte kinderen.

Bij woonwagens mag er geen bouwwerk opgericht worden als mantelzorgvoorziening. Deze bepaling staat in het Besluit omgevingsrecht (*Bor artikel 2, lid 3, sub 3g van bijlage II*). Wel mag er een mantelzorgvoorziening plaatsvinden vanuit een vergund gebouw op hetzelfde perceel (*artikel 2, lid 22 van het Bor*). Een nieuwe, bebouwde mantelzorgvoorziening op hetzelfde perceel mag wel

³ HVWC = Vereniging voor behoud van de woonwagencultuur Harderwijk

vergunningsvrij voor bouwen worden geplaatst, onder voorwaarde dat dit gebouw in overeenstemming is met het bestemmingsplan (*artikel 3, lid 1 Bor*).

Hierbij geldt ook het adagium van de Nationale Ombudsman: “Ongelijke gevallen dienen ongelijk te worden behandeld”.

Aangezien bij woonwagens geen bouwwerk mag opgericht worden als mantelzorgvoorziening en een woonwagen een opgebouwd kapitaal vertegenwoordigt dat bij verwijdering weinig meer waard is, wordt gekozen voor ‘gereserveerde mantelzorg’. Dit houdt in dat de huurder van een standplaats waarop een eigen woonwagen is geplaatst, een (klein)kind of ouder kan aanwijzen die als mantelzorger fungeert.

Hier zijn de navolgende randvoorwaarden aan verbonden:

1. De standplaatszoekende moet opgenomen zijn in de lijst geregistreeerde standplaatszoekenden (wachtlust);
2. De standplaatszoekende moet met het formulier 'Gereserveerde mantelzorg' zijn aangemeld en geregistreeerd door de verhuurder voor de betreffende standplaats;
3. Het inkomen van de standplaatszoekende dient in redelijke verhouding te staan tot de woonlast van de standplaats en de woonwagen tezamen;
4. Indien op de standplaats reeds een mantelzorgovereenkomst aanwezig is, kan geen aanspraak meer worden gemaakt op gereserveerde mantelzorg.

Indien de huurder van de standplaats waaraan de gereserveerde mantelzorg is toegekend komt te overlijden of om moverende redenen vertrekt, zal de standplaats eenmalig met voorrang worden toegewezen aan de bij de verhuurder geregistreeerde mantelzorger, ongeacht zijn of haar rangorde op de Lijst geregistreeerde standplaatszoekenden.

Toelichting:

a. *Mantelzorg:*

Intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond.

b. *Gereserveerde mantelzorg*

Mantelzorg anders bedoeld dan hetgeen hier boven staat beschreven, geboden door het (klein)kind van de direct of in de toekomst hulpbehoevende (groot)ouder, ten behoeve van zelfredzaamheid, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten overstijgt.